
ZŠEM – Statistika 2 – A grupa

PREZIME I IME _____
Broj indeksa _____

1. (25 bodova) – svako slovo u zadatku nosi jednak broj bodova

Na lokalnim izborima, na uzorku od 250 birača, je ustanovljeno da je stranka „desnog centra“ osvojila 53% glasova.

a) **(5 bodova)** Nađite vrijednost **z-statistike** $(z_{\alpha/2})$ za 95% interval pouzdanost za proporciju birača sklonih stranci "desnog centra" u cijeloj državi.
b) **(5 bodova)** Nađite 95%-ni interval pouzdanosti za sve proporcije uzoraka veličine 250.
c) **(5 bodova)** Temeljem rezultata dobivenih iz uzorka statističar je zaključio da interval pouzdanosti za sredinu populacije ima raspon od 0,4984 do 0,5616. Nađite razinu pouzdanosti za interval.
d) **(5 bodova)** Kako se rezultat pod c) uklapa u "Empirijsko pravilo" da unutar 2 standardne devijacije oko sredine, za približno simetrične distribucije, leži oko 68% površine ispod grafa gustoće vjerojatnosti? Objasnite!
e) **(5 bodova)** Ako bi se razina pouzdanosti smanjila sa 95% na 90% bi li se interval pouzdanosti proširio ili suzio? Zašto? Napišite objašnjenje!

2. Ispitani su slučajni uzorci o zapošljavanju svršenih studenata i magistara statistike, koji su prvo zaposlenje dobili u vodećoj aktualnoj tvrtki i koji su se poslije zaposlili u osiguravajućem društvu. U uzorku od 44 svršena studenta srednji broj mjeseci prije prve promjene zaposlenja iznosi 35.02 uz standardnu devijaciju od 18.20. U uzorku od 68 magistara srednji broj mjeseci prije prve promjene zaposlenja iznosi 36.34 uz standardnu devijaciju od 18.94.

a) **(12,5 bodova)** Uz razinu signifikantnosti od 10% testirajte nultu hipotezu koja kaže da su standardne devijacije obje gornje skupine (studenata i magistara) jednake za obje populacije, nasuprot njezinoj dvosmjernoj alternativnoj hipotezi.

b) **(12,5) bodova)** Ovisno o rezultatu pod a), primjenom odgovarajuće formule za t-statistiku, testirajte nultu hipotezu koja kaže da su sredine broja mjeseci prije prve promjene zaposlenja jednake za obje populacije, nasuprot njezinoj dvosmjernoj alternativnoj hipotezi. Razina signifikantnosti je ponovo 10%.

3. (25 bodova) Marketinški stručnjak je objavio reklame u tri časopisa. U Excelu je obradio podatke za takozvani "indeks maglovitosti". Rezultati su prikazani u sljedećoj ANOVA tablici:

SUMMARY

Groups	Count	Sum	Average	Variance
Column 1	6	62,4	10,4	5,1
Column 2	6	42,3	7,0	4,8
Column 3	6	40,7	6,8	8,1

ANOVA

Source of Variation	SS	df	MS	F
Between Groups				
Within Groups				
Total				

a) **(20 bodova)** Popunite sva relevantna polja ANOVA tablice, s aspekta testiranja hipoteza o utjecaju vrste časopisa na razinu „indeksa maglovitosti".

b) **(5 bodova)**Uz razinu signifikantnosti od 5% testirajte nultu hipotezu da vrsta časopisa nije utjecala na razinu „indeksa maglovitosti", nasuprot njezinoj alternativnoj hipotezi.

4.Marketinška služba poduzeća XXX upotrijebila je regresijsku analizu za ustanovljivanje jesu li napori poduzeća u smislu financiranja promidžbenih aktivnosti, a radi povećanja vrijednosti prodaje, urodili plodom – i dobila je sljedeće rezultate (ispis u Excel-u):

SUMMARY OUTPUT

Regression Statistics	
Multiple R	0,9226
R Square	0,8512
Adjusted R Square	0,8326
Standard Error	2,8607
Observations	10

ANOVA

	df	*SS*	*MS*	*F*	*Significance F*
Regression	1	374,533	374,533	45,768	0,000
Residual	8	65,467	8,183		
Total	9	440,000			

	Coefficients	*Standard Error*	*t Stat*	*P-value*	*Lower 95%*	*Upper 95%*
Intercept	7,60	6,33	1,20	0,26440	-7,00	22,20
X Variable 1	3,53	0,52	6,77	0,00014	2,33	4,74

a) (**5 bodova**)Možete li, na temelju koeficijenta determinacije (R^2), reći u kojem postotku izdaci za reklamu objašnjavaju visinu prodaje (prihoda poduzeća),
b) (**5 bodova**)Ispišite regresijsku jednadžbu i interpretirajte koeficijente!
c) (**5 bodova**)Interpretirajte pokazatelj Multiple R iz ANOVA tablice!
d) (**5 bodova**)Možete li na temelju t-statistike koeficijenta smjera ustanoviti da izdaci za reklamu značajno, na razini značajnosti od 5%, pridonose prodaji. Objasnite !
e) (**5 bodova**)U ANOVA tablici interpretirajte razinu signifikantnosti (p-vrijednost) za F statistiku. Napišite odgovarajuće hipoteze. Odgovor potkrijepite grafički!

Tablica 1: Standardizirana Normalna Distribucija – test na desnu granicu

	0,00	0,01	0,02	0,03	0,04	0,05	0,06	0,07	0,08	0,09
0,0	**0,0000**	**0,0040**	**0,0080**	**0,0120**	**0,0160**	**0,0199**	**0,0239**	**0,0279**	**0,0319**	**0,0359**
0,1	**0,0398**	**0,0438**	**0,0478**	**0,0517**	**0,0557**	**0,0596**	**0,0636**	**0,0675**	**0,0714**	**0,0753**
0,2	**0,0793**	**0,0832**	**0,0871**	**0,0910**	**0,0948**	**0,0987**	**0,1026**	**0,1064**	**0,1103**	**0,1141**
0,3	**0,1179**	**0,1217**	**0,1255**	**0,1293**	**0,1331**	**0,1368**	**0,1406**	**0,1443**	**0,1480**	**0,1517**